

Porotuuli pyrkii ehkäisemään konflikteja

Mahtuvatko poronhoito ja tuulivoima samalle alueelle Lapissa?

JONNA NIKUMAA

PORONHOITOALUEELLE on tulossa merkittävästi uusia tuulivoimahankkeita. Mutta sopivatko poronhoito ja tuulivoima yhteen? Oloksella tuulivoima ei tunnu poroelinkeino ainkaan tällä hetkellä häiritsevän, mutta esimerkiksi Kuusamon Maaningassa korkein hallinto-oikeus kaatoi juuri yleiskaavan, johon oli sijoitettu tuulivoimapuisto. Perusteena oli, että tuulivoimalla katsottiin olevan liian paljon kielteisiä vaikutuksia matkailuun ja poronhoitoon.

Tuulivoimasta on raportoitu erittäin kielteisiä vaikutuksia esimerkiksi silloin, kun se sijoittuu lähelle vasomisaluita. Aina negatiivisia vaikutuksia ei kuitenkaan ole, mutta silti paliskunnat suhtautuvat tuulivoimaan hyvin torjuvasti. Ongelmaan pureudutaan Luonnonvarakeskus Luken ja Suomen ympäristökeskus Syken uudessa tutkimushankkeessa, jossa tutkitaan, miten tuulivoimarakentamista voidaan suunnitella ja tehdä poronhoitoalueella sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästi. Tutkimushankkeen nimi on Luottamukseen perustuva ja konflikteja välttävä tuulivoimarakentaminen poronhoitoalueella – Porotuuli.

Hankkeessa ei tutkita tuulivoiman vaikutuksia poron-

Oloksen huipulla on ollut tuulimyllyjä jo vuosia, nyt poronhoitoalueella on käynnistymässä useita tuulivoimahankkeita.

hoitoon vaan käytetään olemassa olevaa tutkimustietoa, ja sen perusteella arvioidaan milloin tuulivoimahankkeen voi liittyä konflikti tai epäonnistuminen.

Hanketta vetää Äkäslompolossa asuva Luken tutkija **Mikko Jokinen**.

– Tutkimukseen otetaan kolme tuulivoimahanketta, joista kaksi on vielä valitsematta. Yksi on Kuusamon Maaninka, siellä on kokemusta yhteensovittamisen vaikeudesta, Jokinen kertoo.

Hankkeeseen ei haeta vain kohteita, joissa on ongelmia, vaan myös niitä, joissa yh-

teensovittaminen on onnistunut. Tiedon tuottaminen tähtää poronhoitoon kohdistuvien haittojen minimoimiseen, reilujen ja oikeudenmukaisten suunnitteluprosessien kehittämiseen sekä maankäyttökongfliktien ehkäisemiseen. Tavoitteena on saada tuulivoimayhtiöt ja yhdistys sekä poronhoitajat ja paliskuntain yhdistys vuoropuheluun.

– Tarkoitus on ennen kaikkea oppia konflikteista ja niiden estämisestä ja määrittelyä parhaita käytäntöjä, Jokinen sanoo.

Aiemmin paliskunnat ovat

kokeneet esimerkiksi metsätalouden uhkaksi porotaloudelle. Tuulivoima on uudempi uhka, joka on nousut esiin, kun esimerkiksi Metsähallitus on kartoittanut valtion mailla tuulivoima-alueita, ja hankkeita on lähdey viemään eteenpäin.

– Paliskuntien ja yhtiöiden välillä on selvästi luottamus-

pulaa, Jokinen sanoo. Esimerkiksi tuulivoimayhtiöiden tulo alueille on varsin haastavaa. Paliskuntien mielestä hankkeesta saadaan tietoa liian myöhään ja asioita tehdään salassa. Tuulivoimayhtiöiden näkökulmasta taas hankkeita ei voida jul-

kistaa ennen alustavia selvityksiä ja sopimuksia maanomistajien kanssa.

Hankkeessa on tarkoitus rakentaa luottamusta ja selvittää sudenkuoppia, joita vuoropuhelussa kannattaa välttää.

– Jotta pystytään välttämään tarpeetonta vastakainasettelua.

Jokinen korostaa, että vaikka tarkoitus on lie-

nyttää tuulivoiman ja poronhoidon toimijoiden välejä ja tutkia keinoja hyväksyttävämpään tuulivoimaan, ei ole tarkoitus löytää keinoja rakentaa tuulivoimaa kaikissa olosuhteissa. Kaikki

alueet eivät ole kuitenkaan yhtä herkkiä konflikteille.

Tutkimushanke tuottaa tietoa esimerkiksi tuulivoimarakentamisen YVA-prosessin ja kaavoituksen tueksi. Tulokset viedään eteenpäin poliittiseen päätöksentekoon ja niiden tuloksia voivat hyödyntää myös tuulivoimayhtiöt, paliskunnat, Metsähallitus, kunnat ja maanomistajat.

Kaksivuotinen Porotuuli-tutkimushanke maksaa yhteensä 196 000 euroa. Hanke on saanut ely-keskuksen rahoitusta 128 000 euroa, lopun kustantavat Syke ja Luke.

Irtisanottu kunnanjohtaja on nostanut kanteita

KOLARIN kunnanhallitus käsitteli ja merkitsi tiedoksi kolme Kolarin kuntaan saapunutta poliisitutkinnan päätöstä, joissa Lapin poliisilaitoksen mukaan ei ole syytä epäillä rikoksia eikä esitutkintoja suoriteta. Asioiden käsittely kuitenkin jatkuu käräjäoikeudessa, koska Kolarin entinen, irtisanottu kunnanjohtaja **Kristiina**

Tikkala on nostanut kaksi kannetta.

Tikkala teki huhtikuussa 2020 tutkintapyyntö, jossa pyydettiin tutkimaan, täyttääkö silloisen kunnanhallituksen puheenjohtajan **Helena Kaikkonen-Tiensuun** (kesk.) menettely petoksen tai jonkun muun rikoksen tunnusmerkistön. Lisäksi tutkintapyyntö on koskenut sitä, että Tikkalan kunniaa on loukattu perättämällä väitteellä. Poliisin tutkinnan päätöksen mukaan asiassa ei ole syytä epäillä rikosta eikä esitutkintaa suoriteta. Tikkala on nostanut asiassa kanteen ja saattanut asian toimivaltaisen käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

Tutkintapyyntöistä kaksi muuta liittyvät Tikkalalle irtisanomisen jälkeeseen jäänneeseen kunnan tilin käyttöoikeuteen. Tutkintapyyntönsä asiasta olivat tehneet loka-kuussa 2021 Tikkala sekä huhtikuussa 2022 kunnanvaltuutettu **Sakari Lipponen** (k21.). Lipposen käsityksen mukaan vastuussa tilinkäyttöoikeuden jättämisestä Tikkalalle olivat syksyllä 2020 vt. hallintojohtajana toiminut, nykyinen vt. kunnanjohtaja **Hannu Haapala** ja helmikuussa 2021 vt. hallintojohtajaksi ja myöhemmin vakituiseksi hallintojohtajaksi valittu **Jenni Saukkoripi**. Poliisin mukaan asiassa ei ole syy-

tä epäillä rikosta eikä esitutkintaa käynnistettä. Tikkala on nostanut asiassa kanteen.

Avi ei valvo kunnanvaltuutettujen käytöstä

LUOTTAMUSHENKILÖ ja viranhaltija eivät vertaudu työnantajaan ja työntekijään, sanoo aluehallintovirasto. Avi vastasi Kolarin kunnalle kunnan keväällä tekemästä työsuojeluilmotuksesta, että työturvallisuuslain py-

kälää epäasiallisesta käytöstä ei voi soveltaa luottamushenkilöihin, sillä nämä eivät ole palvelussuhteessa kuntaan.

Avin mukaan luottamushenkilöiden mahdollisessa epäasiallisessa käytöksessä sovelletaan kuntalakia, ja avi ohjeistaakin kuntaa otamaan yhteyttä Kuntaliittoon sekä KT Kuntatyöntantajiin lisäneuvojen saamiseksi.

Kunnan tekemä työsuojeluilmotus koskee valtuutettu **Sakari Lipposta** (k21.), joka on kunnanhallituksen mielestä käyttäytynyt pitkään ja laajasti epäasiallisesti kunnan viranhaltijoita kohtaan muun muassa kunnanval-

tuuston kokouksessa helmikuussa. Lipposen toimia on selvitetty myös poliisin toimesta.

Kolarin kunnanhallitus käsitteli avin lausuntoa tiistaina. Se merkitsi avin vastauksen tiedoksi ja uudistaa samalla päätöksensä, että minkäänlaisista epäasiallisesta käyttäytymisestä työhyteisössä eikä luottamusorganisaatiossa ei hyväksyttyä ja päätti että laaditaan maallitamisen vastainen ohjeistus, joka viedään edelleen kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi. Lisäksi kunnanhallitus totesi, että kunnan hyvien käytöksen pelisäännöt koskevat myös luottamushenkilöitä.